

SLOVENEK

»SLOVENEK« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240.—
za pol leta K 120.—
za četrta leta K 60.—
za en mesec K 20.—
Za inozemstvo celoletno K 450.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40.—
za inozemstvo K 80.—

Gene inseratom:
Enostopna poltina vrsta mali oglasi po K 4.— in K 6.—, veliki oglasi nad 45 mm višine po K 8.—, posilna itd. po K 12.—
Pri večjem naročilu popust. Izbija vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Ro. opisi se ne vračajo; neuravnotežena pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane, ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Belgrajsko pismo.

10. decembra.

Pribečevići neti verski boj. — Praktike finančnega ministra.

V soboto popoldne, ko pišem to pismo, je situacija izgledala tako: Davidovič ni uspel, Pašič je nenadoma zbolel, obe največji stranki pa deklamirata s Prešernom: »naprej ne vem, nazaj ne smem.« Ali in kako se bo jutri, mogoče še le v ponedeljek, razčistila situacija vsled dogodkov na običnem zboru radikalne stranke, o tem vas bo izvestil telefon. Gotovo pa je eno: Obe stranki sta prepričani, da se dosedanja politika napram Slovincem, Hrvatom, Vojvodincem in Makedoncem ne sme nadaljevati, ker bi se s tem samo povečala nevarnost za mir in red v državi. Pribečević, najjači eksponent hegemonistične politike, je postal kot minister notranjih zadev nemogoč pri obeh strankah. Sedaj se hočejo ubrati milejše strune, strune pomirjevanja potom uprave. A v radikalni stranki se dvomi o uspehu in mnogi ki so pred dnevi še drugače govorili so začeli misliti na revizijo ustave. Tudi v demokratski stranki ni več istega odpora. Na vsak način je v tej krizi revizionistična ideja mogočno napredovala. Bodočnost je njen! Ako ne danes, pa jutri. Če se tudi zopet zli-ma koalicija, lim v sedanjih časih, ko tudi politično zelo hitro živimo, ne bo dolgo držal. Protić stoji v ozadju z natančno izdelanim, dobro premišljenim načrtom za ustavno revizijo. Kladič se že dviga, da bi je njegovo uro. Generalska vlada je izkjučeval Saj generali ne znajo niti svojega resorta dobro upravljati! Slej ali prej bodo morali priskočiti civilisti na pomoč, da jim očistijo Avgjev hlev.

Srbska prislovica pravi: Ne pada sneg, da pomori svet, nego da svaka zver pokaže svoj sled! Tudi stranke pokažejo v krizah svoj sled. Ko je stranka bankrotov potrkala na vrata socialdemokratov, je soc. demokracija zadržala od veselja in njen odgovor se je glasil sramežljivo: V vlado bankrotov sicer ne smemo, a lojalno vas hočemo podpirati! Dovidovič je bil zadovoljen. Samostojneži niso bili teko sramežljivi, ti so korajžno odgovarjali v tej krizi: Naša zastava se lahko razvije na vsakemu brodu. Mi gremo z radikali mi gremo z demokrati, mi gremo s Turki in če treba, tudi — s »klerikalci«. Kjer vlada, tam mi! Z njimi so bili vsi zadovoljni, razven volilci. Najlepše in dosledno svojemu koritarskemu programu pa so se obnašali slovenski demokratje. Nudili so sliko volov na vodi. Ko se napije ena partija iz korita, pride druga na vrsto. Le roi est mort, vive le roi! Potem pride Reisner na vrsto! Mala stranka ima vendar tudi svoje čase. Vsi pridejo na vrsto.

Tajno Pribečevićevo glasilo »Beogradski Dnevnik« je ubralo v tej krizi najhujše strune proti Slovincem in Hrvatom, strune verske nestrpnosti. Proti radikalcem hujska, »da rajši ustvarjajo zajedno z elementi, koji so antisrbski in antipravoroslavni.« Jugoslovenska ljudska stranka, muslimani in Hrvat. avtonomisti ustanavljajo po njegovem mišljenju »antipravoroslavni blok«. Pribečević je uvedel borbo politične hegemonije, kulturno borbo, sedaj še hoče uvesti odkrit verski boj. Ali res ni med poštemi Srbi nikogar, ki bi mu zaklical: Dovolji! Proč roke od naše države!

Kumanudi si je začel začetkom krize potapljati, spoznali so ga za nesposobnega. A nenadoma je zopet priplaval na površino. Belgrajske »porodice« ga še potrebujejo. Takoj je prinesel potapljačiči se, a vendar rešeni ministrski kandidat svojo zahvalno vizitko. Kabinetu v ostavki je predložil moratorij za plačevanje privatnih (belgrajskih špekulantov) dolgov v inozemstvu. Pašič ga je zavrnil. A že sam poskus je našim trgovcem v inozemstvu strašno škodoval. Že je nastala na zunanjem trgu nesigurnost radi naših naročil za spomlad. Belgrajski trgovci so si ne za sezono, kakor je to pri poštenih trgovcih v sedanjih razmerah običajno, ampak za leta naprej nakopili blaga. Špekulirali so, da se bo

če ne blago, vsaj uvozna carina povišala. Njihovi dolgovi znašajo milijarde. Samo razlika v kurzu tuje valute znaša, kakor je podpredsednik belgrajske trgovske komore M. Stanojevič v javni seji izjavil, okoli 400.000.000 dinarjev. Špekulantom na lju-bo je bil pripravljen Kumanudi ubiti naš kredit v inozemstvu. Zraven bi se seveda še povišala carina, da bi belgrajske »porodice« svoje blago lahko prodajale z velikim dobičkom. Toda z moratorijem ni šlo!

Če ne gre z moratorijem, pa gre z uvozno carino, si je mislil Kumanudi. Nenadoma, preko noči od 9. na 10. dec. je povišal agio na uvozno carino, skoro za 100

odstotkov, in istočasno tudi ležarino in vse ostale carinske stroške. Belgrajski špekulanti so od veselja in zadovoljnosti zavriskali, a naši trgovci preplašeno obrnili svoje poglede na Kukovca in Puclja, ki sedita v »finansijsko-ekonomskem komitetu«, kateri dovoljuje take operacije. Preplašnost bo minila, zakaj tudi ne? Draginjno plačuje narod.

Kumanudi bo ostal, demokratije in samostojneži bodo šli z njim roko v roki, a socialisti bodo vse skupaj lojalno podpirali. Narod bo proklinjal draginjno, a nadalje volil demokrate, samostojneže in socialiste! Naš narod je dober.

Na krivih potih.

Maribor, 12. dec. Nocoj se je vršila seja občinskega sveta, na kateri je obč. odbornik prof. Voglar v imenu kluba JDS stavil nujni predlog za razdelitev Slovenije na dve oblasti, v katerem se vlada poziva, naj se ne da omajati po ljubljanski protiahtitaciji. Za predlog je govoril tudi podžupan Roglič (NSS). Proti predlogu je v imenu kluba SLS nastopil dr. Leskovar, ki je naglašal, da zahtevamo slejkoprej ujedinjeno Slovenijo. To je bil naš ideal

in tega si ne pustimo razkosati. Nešteto občin na Štajerskem se je že izreklo za nedeljeno Slovenijo. V imenu JSDS je govoril za predlog obč. odbornik Slanovec. Za njim je nastopil dr. Serbec (JDS), ki je ostro kritiziral pokrajinskega namestnika Hribarja, ki se je zavzel za priklopitev celjskega okrožja k ljubljanski oblasti.

Pri glasovanju so za razdelitev Slovenije na dve oblasti glasovali odborniki JDS, NSS in JSDS, proti pa odborniki SLS.

Kongres radikalne stranke.

Belgrad, 12. decembra. (Izv.) Včeraj in danes se je tu vršil glavni zbor radikalne stranke, na katerega je došlo okoli 300 delegatov, med njimi 3 iz Slovenije. Kongres je imel končno odločiti o razvoju notranje politične krize. Znano je, da je Nikola Pašič povzročil krizo samo zato, da opoziciji na kongresu vzame iz rok orožje proti njemu, da uduši kritiko radikalov, ki se nagibajo k Protiću, radi njegove zveze z demokrati. Ker se Protić ni udeležil kongresa, na katerega ni dobil izrecnega povabila, je Pašičeva taktika popolnoma uspela. Pašič sam ni govoril na kongresu o notranji krizi, ampak se je omejil na zunanje-politični ekspeze, v svesti si, da bo kongres radikalne stranke to njegovo poročilo odobral, kar se je tudi zgodilo. S tem je ustvaril zase med udeleženci kongresa dobro razpoloženje.

Ljuba Jovanović, ki je plaval dosedaj med Protićem in Pašičem ter igral med njuno politiko posredovalno vlogo, se je nato v daljšem poročilu zavzel za bistvo za Pašičevo centralistično politiko in zavračal federalistično politiko Hrvatskega bloka in vsak separatizem, s kate-

rim je mislil zadeti avtonomistične struje. Številno zastopana opozicija je bila brez voditelja, ki bi bil Pašičevim pristašem kos in vsled tega sploh ni nastopila. Dasi je bil položaj v radikalni stranki dejansko zelo kritičen, vendar ta kriza na kongresu ni prišla do izraza in se bo vsled tega brez vsakega dvoma nadaljevala.

V parlamentarnih krogih se vsled tega računa, da bo prišel na površje zopet Pašič, ki slavi dvojno zmago. Prvič je izšel na radikalnem zboru kot zmagovalec nad opozicijo, drugič je s svojo taktiko porazil demokrate in jim dokazal, da so brez njega in radikalne stranke nesposobni za vsako državniško akcijo.

V opozicionalnih krogih se smatra, da je razvoj krize popolnoma normalen, kakor si ga želi opozicija. Opozicija si želi samo, da dosedanje vladne stranke posledice režima same poskušajo. Misli se, namreč, da široki sloji naroda ne bi še mogli razumeti, da bi opoziciji v kratki dobi štirih mesecev t. j. do prihodnjih volitev, ki bi se vršile, ne bilo mogoče popraviti, kar je zagrešila dosedanja vladna koalicija.

Politični položaj neizpremenjen.

Belgrad, 12. dec. Tekom današnjega dne se politični položaj ni izpremenil niti najmanjše. Znano je samo, da je mandator krone Ljuba Davidovič poslal Nikoli Pašiču pismo, v katerem navaja svoje stališče kako in pod kakimi pogoji naj bi se sestavila nova vlada. Zaprozil je Nikola Pašiča, naj mu do jutri.

Kmetijski svet.

Belgrad, 12. dec. Kmetijski svet je imel danes dopolne kot strokovni in posvetovalni organ ministrstva za kmetijstvo in vede svojo prvo sejo, ki se je začela popoldne. Pri konstituiranju je bil za predsednika izvoljen vseučiliški profesor Radovanović. Kmetijski svet obstoji iz 30 oseb, od katerih je 18 zastopnikov kmetijskih društev in zadrug, 12 pa jih je imenoval minister za kmetijstvo izmed poljedelcev. Kmetijski svet bo imel svoja posvetovanja pet do osem dni. Izvoljen je bil odbor petih oseb, ki bo za jutrišnje sejo izdelal poročilo o zakonskem načrtu za zavarovanje proti toči. V referatu je navedeno, da je letos povzročila toča 87 milijonov dinarjev škode, in sicer v Srbiji 26 milijonov, v Makedoniji 19 milijonov, v Hrvatski in Slavoniji 1.1 milijona, v Bosni in Hercegovini 6 milijonov, v Dalmaciji 22 milijonov, v Sloveniji 2 milijona, v Črni gori pa 775.000 dinarjev. Posvetovanje kmetijskega sveta se bo nadaljevalo jutri ob 9. dopolndne.

Zmaga Hrvatskega bloka v Zagrebu.

Zagreb, 11. dec. Danes so se v Zagrebu vršile volitve v mestni zastop. Številno mandatov je bilo 50. Vse stranke, ki so postavile svoje liste, so razvile živahno agitacijo, tako da je bilo po mestu vse polno letakov, ki so propagirali za nosilce list posameznih strank. Volitve so potekle v najlepšem redu. Živahnije je bilo v bližini posameznih volišč, katerih je bilo za vse mesto 36. Hrvatski blok je imel na vsakem volišču na razpolago avtomobile in kočije, ki so dovažali volivce na volišča. Volitve bi se imele končati že ob trinajstih, toda radi velikega navala glasovalcev so se morale podaljšati do štirinajstih, ob štirinajstih se je pričel skrutinij. Po mestu so se medtem razširile vesti, da je zmagal Hrvatski blok, nakar so mladeniči zahtevali, naj se po hišah razobesijo zastave, kar je večina hiš tudi storila. Hrvatski blok je formiral velik sprevod po mestu. Nekaj tisoč ljudi je z zastavami v rokah korakalo po mestu in pelo »Lepo našo domovino« in klicalo: »Živio Radić, živio republika, živio Hrvatski blok in samostojna Hrvatska!« Sprevod je hotel prodreti v gornje mesto, kjer se je v mestni hiši vršil skrutinij. Gornje mesto pa je bilo zastraženo po močnih kordonih redarstva in orožništva, ki ni nikogar pustilo v gornje mesto. Pred mestno hišo se je zbralo komaj sto ljudi, ki so čakali rezultata. Na Wilsonovem trgu pred univerzo je prišlo do majhne demonstracije proti dalmatinskim dijakom.

Demonstranti so klicali: »Doli z rasico!« Redarstvo je napravilo mir, kmalu pa je došlo do malih incidentov tudi na univerzi, kjer je akademska omladina pometala iz univerzitetne avle oglasne plošče klubov Hrvatskega bloka: ploščo pristašev Hrvatske zajednice in ploščo akademičnega kluba »Matija Gubec«. Prišli pa so akademiki, pristaši Hrvatskega bloka in so pometali iz avle plošče demokratske omladine. Končno so ble zopet vse plošče na svojih mestih. Sprevod, ki je poprej korakal po mestu, je odšel v dvorano hrvatskega Sokola na Wilsonovem trgu, kjer je bil napovedan komerz Hrvatskega bloka. Ker pa je bilo prepovedano na dan volitev točiti alkoholne pijače, je bilo jasno, da bo to samo skupščina. V dvorani je prvi govoril Štefan Radić, ki je podal pregled splošne politične situacije in rekel, da je zadnji čas, da se Belgrad spametuje in da začne respektirati Hrvate. Nato je govoril zajedničar dr. Drinković, ki je rekel da bo današnja zmaga Hrvatskega bloka resen moment Belgradu in da so Hrvati na dan volitev pokazali, da hočejo v mejah današnje države svojo suvereno državo in da bodo to borbo nadaljevali do konca. Govoril je tudi frankovec Mirko Košutić, ki je rekel, da Hrvatska ni svobodna. Medtem pa je prišel v dvorano redar ki je prinesel akt, s katerim se komerz razpušča. Radić je pozval navzoče, naj se mirno razidejo. Pripomnil je, da se ni treba bati za hrvatsko stvar in za hrvatsko zmago. Ako Belgrad ne bo z Hrvati, tedaj ne bodo šli Hrvati samo mimo Belgrada, ampak naravnost proti njemu. Klicalo se je: »Živio republika«, nakar se je skupščina razšla.

V mestni hiši se je medtem končal skrutinij in razglasil se je rezultat volitev. Hrvatski blok je dobil 36 mandatov, demokrate 6, cionisti 2, nezavisni delavci 2, socialistična zajednica 1, jugoslovenska neodvisna stranka 2, Hrvatska pučka stranka 1, radikali pa nobenega mandata. Vsega skupaj je glasovalo od 28.695 volivcev 21.401 oseba, tako da je bil kvocient 428 Glasov so dobili: Radikali 154, socialistična zajednica 454, demokrate 2546, jugoslovenska neodvisna stranka 819, cionisti 691, Hrvatska pučka stranka 366, Hrvatski blok 15.297 in stranka neodvisnih deavcev 1074 glasov. V mestu vlada sedaj popolen mir in red. — Po ulicah patrolirajo stražniki in orožniki.

MASARYK-HAINISCH.

Praga, 12. decembra. (Izvirno) List ministrskega predsednika »Gazette de Prague« piše, da bo prestejoča konferenca predsednika Masaryka s Hainischem samo nadaljevanje sestanka v Hallstadtu. Sedanji gospodarski položaj nasledstvenih držav v srednji Evropi, ki so navezane popolnoma same na sebe, zahteva, da te države stopijo v čim ožje stike in si druga drugi pomagajo. Program, ki je plod pogajanj v Portorose, se mora nadaljevati v dobrobit prizadetih držav.

Praga, 12. decembra. (Izvirno) »Lydove Noviny« poročajo iz dobro informirane strani, da se na konferenci Masaryka z dr. Hainischem ne bodo razmotrivala samo vprašanja gospodarskega značaja, temveč tudi vprašanja političnega pomena. Cilj teh razgovorov bo, da se prijateljski stiki med obema državama tudi formalno utrdijo.

ČEŠKI NARODNI SOCIALCI ZA KOALICIJO Z NEMCI.

Praga, 12. decembra. (Izv.) Na seji izvrševalnega odbora narodne socialistične stranke je poslanec Štřiberny govoril o položaju, ki je nastal z izstopom ljudske stranke iz vlade. Po daljšem razmotrivanju je dejal, da sta nastali dve možnosti: ali razpustiti parlament in razpisati nove volitve, ali pa izkazati nove večine v parlamentu. V zadnjem slučaju bi se morala vlada pogajati z Nemci in jih pridobiti za podporanje. Po njegovem mnenju bi narodno-socialistična stranka popolnoma lahko delala skupno z Nemci; seveda bi se moral v tem slučaju izdelati točen program. Ta kombinacija pa se mu z ozirom na položaj zdi prav malo verjetna. Izvrševalni odbor je po dolgi debati sklenil, da bo sklical kongres stranke, da izdelata z ozirom na novo-

nastali položaj nov program in določi smer-nice delovanja narodnosocialističnih poslancev.

ČESKOSLOVAŠKE CERKVE RAZMERE.

Praga, 12. decembra. (Izv.) V nobeni državi niso razmere glede razmerja cerkve do države tako neurejene kakor v Češko-slovaški. To zelo vpliva na število gojencev v semeniščih in število slušateljev na bogoslovnih fakultetah. Tako je letos v Brnu gojencev samo 53 napram 151 v lanskem letu, v Litomečah samo 69, v Brnu 83 in v Olomucu 63 napram 183 v lanskem letu.

OMAJANO STALIŠČE AVSTRIJSKEGA FINANČNEGA MINISTRA.

Dunaj, 12. decembra. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da je stališče finančnega ministra dr. Gürdlerja zelo omajano. Z ozirom na njegovo akcijo preskrbe prebivalstva z živili so nastopili proti njemu ne samo njegovi nasprotniki socialdemokrati, temveč tudi krščanski socialisti. Kljub temu prevladuje upanje, da bo njegova akcija uspela in da bo ostal na svojem mestu.

RAZPUST DRUŠTVA VALUTNIH TRGOVCEV.

Dunaj, 12. decembra. (Izv.) Dunajski magistrat je razpustil društvo trgovcev z valutami in devizami na dunajski borzi.

PLEBISCIT V ŠOPRONJU.

Budimpešta, 11. decembra. Iz Šopronja poročajo: Generalna komisija je za dobo ljudskega glasovanja odredila za vse glasovalno ozemlje mejno zaporo, ki se prične v ponedeljek popoldne. Zaradi tega morejo pripotovati z avstrijske kakor tudi z madžarske strani samo oni, ki imajo legitimacijo za glasovanje in pa oni, ki imajo dovoljenje predsednika generalne komisije.

NOVA KONFERENCA NASLEDSTVENIH DŽAV.

Rim, 12. dec. Konferenca nasledstvenih držav podonavke monarhije se sestane v Rimu sredi januarja.

Po 700 letni borbi.

Irsko vprašanje sicer še ni definitivno rešeno, toda vse govori za to, da se vojno stanje med Irsko in Anglijo več ne ponovi in da se konvencija, sklenjena 6. decembra t. l. med angleškimi in irskimi delegati, vsaj po svojem bistvu sprejme. To bi bil zgodovinski dogodek, ki bi svetovno pozicijo britanskega imperija silno okreplil.

Konvencija med angleškimi in irskimi delegati se ne naslanja na nobeno dozdejano obliko državnega ali mednarodnega prava. To je nekaj čisto posebnega. Zveza med Anglijo in Irsko se opira na dejanski zemljepisni in gospodarski položaj, ki ustvarja iz obeh dežel nerazrušno enoto in ne rabi nobenih formalnih garancij. Če je med obema deželama 700 let trajal nepretrani boj, je bila krivda izključno na strani angleškega režima, ki je Irsko gospodarsko izrabljalo in popolnoma zaslužnil, tako da je v svrhu vpostavitve naravnih odnošajev potrebno samo, da se ta režim korenito odpravi. To je Anglija sedaj storila in je glede na bodočnost čisto pomirjena. Irsko postane faktično neodvisna dežela z lastno armado, lastnimi zastopniki v inozemstvu in lastnimi financami. Irski le priznajo po svoji svobodni volji Jurja V. in njegove naslednike za svoje kralje, z angleške države pa kot neodvisna država sklenejo trajno zvezo, ki dovoljuje Angliji, da se poslužuje irskih pristanišč v svrhu obrambe britanskega imperija. Generalni guverner v Dublinu bo zgolj predstavitelj

kralja brez vsakega političnega vpliva podobno kakor v Kanadi, kjer generalni guverner ni nič več kot dekorativna figura. V finančnem oziru je Irsko čisto neodvisna, morala bo le doprinesiti nekaj žrtev za likvidacijo dosedanjega stanja in se v vojaškem oziru obvezati, da ne bo vzdrževala armade, ki bi proporcionalno presežala angleško.

Konvencija je našla zagriženih nasprotnikov tako v Angliji kakor na Irskem. Odpor angleških konservativcev bo jako lahko zlomiti in Lloyd George čisto nič ne dvomi, da bosta angleška spodnja in zgornja zbornica pogodbo z Irsko sprejeli. Angleški konservativci so izgubili vsako oporo, ker je krona konvencijo odobrila in se seveda zdaj ne spodobi več, da bi bil kdo bolj kraljevski nego kralj. Resnejši pa je odpor znatnega dela Ircev samih, ki se ne strinjajo s konvencijo, sklenjeno od simfajnovskih delegatov; tudi predsednik irske republike, De Valera, se je izjavil proti njej. Konvencija ima res zelo slabo stran, da namreč daje Ulstru, to je severnim irskim provincijam, svobodo, da se konvenciji ali pridružijo ali pa ostanejo še nadalje administrativni del Anglije, kar bi bilo za irsko svobodo seveda skrajno nevarno. Tudi mora Ulster konvencijo z Irsko sploh odobriti. Baj je to že zasigurano in od te strani ne bo težav; kar se pa izklopi, je to, da se Ulster v roku, ki je za to določen, ne bo odločil za unijo z ostalo Irsko in ogroževal neodvisnost ter mir novega dominiona.

Na vsak način pa ni resnično mnenje, ki je izražajo nekateri centralistični listi, češ, naj se stvar reši tako ali drugače, za Anglijo nima to velikega pomena. Kralj nam je pokazal, da polaga na pomirjenje z Irsko največjo važnost. Lloyd George je rajši opustil nameravano pot na washingtonsko konferenco nego da prekine pogajanja z irskimi delegati. S tem, da angleško-irski spor preneha, Anglija silno veliko pridobi v Ameriki. Obenem z odpovedjo pogodbe z Japonsko je to naravnost nova etapa v zunanji politiki Anglije, ki bo zdaj z Ameriko šla oro in isto pot. Treba je tudi pomisliti, da ima Anglija urediti še egiptsko in indijsko vprašanje in da je zanjo neprecenljive važnosti, ako nima pri tem za hrbtom še enega sovražnika. Konvencija z Irsko je zgodovinskega pomena.

Politične novice.

+ Skromnost nekaterih poslancev. Iz parlamentarnih krogov smo prejeli: V parlamentu teži večina dela na malem številu poslancev. Ti zaslužijo vseje dnevnice v trdem delu, dočim se o tistih, ki ne delajo ne v raznih odsekih in sicer ne v javnosti, to ne more trditi. Vendar se je v zadnjem času, ko so nekateri poslanci prišli po dolgem času zopet za par dni v Belgrad, čulo mnenje, da so sedanje dnevnice (120 dinarjev na dan) prenizke in da morajo imeti poslanci, če so v Belgradu, po 200 dinarjev, če so pa doma, pa nekaj manj. Mi ne rečemo drugega nego to: tisti, ki svojega dela za javni blagor ne marajo opravljati za dosedanje plače, naj bodo tako dobri in naj svoje mandate odložijo. Kajti v državi je milijone ljudi, ki opravljajo težje delo kot mnogi poslanci za petkrat manjšo plačo. Kajti nam se, če čujemo o takih zahtevah, zbujajo prepričanje, da dotičnikom ni toliko za javni blagor kakor za blagor svojega žepa. Taki ljudje naj si pa polnijo žepo pod drugimi pretvezami in naj ne diskreditirajo še bolj poslanskega mandata! In taki poslanci naj potem državni budget — znižajo in spravljajo naše razrvane finance v ravnovesje! ...

+ Stojan M. Protić o naših finančah. V »Radikalu« od 10. t. m. piše Protić med drugim: »... Zato pa ni nič manj strašno dejstvo: da se kažejo v polomu našega financiranja pojavi, ki jih lahko smatramo za začetek konca v tem oziru... ali pristo rečeno: mi stojimo pred bankrotom, ker so se začeli kazati v celi državi pojavi — poloma našega denarnega sistema. V sami Srbiji je poskočila cena enega hektarja zemlje na 30, celo na 40 tisoč dinarjev. Pametni ljudje, ki to stvar razumejo, so si takoj na čistem, kaj to pomeni. Tudi v Belgradu imamo podobne slučaje. Naj navedemo en primer. Neki naš prijatelj je kupil pred 1 mesecem posestvo za 1 milijon dinarjev. Danes mu ponujajo za isto posestvo poldrug milijon dinarjev. Toda z ozirom na splošno stanje našega denarja se posestnik vprašuje: Ali sme prodati posestvo, ki reprezentira stvarno vrednost, če ne ve, ali bo ostal — denar? Naglasiti pa moramo, da tu ne gre za kakega plačljivca, ampak dotičnik je okreten, »pečen« trgovec. Tak pa ni samo eden, ampak vse polno jih je! Pred nami so vsi znaki panike pred denarjem, ki ga imamo v rokah.

+ Papež je Lloyd Georgu in De Valeri čestital k dogovoru glede Irske.

+ Irski parlament se skliče 2 dni, odobri ali odkloni dogovor, ki ga je sklenila irska delegacija z Arturovom Griffithom na čelu z angleško vlado. »Daily Mail« trdi, da je od 124 članov irskega parlamenta 100 za dogovor in le 24 proti.

+ Washingtonska konferenca. Kakor izgleda, se bo med Ameriko, Japonsko, Anglijo in Francosko sklenil dogovor glede na tihooceansko otoke, ne da bi se v dogovor vključilo zapleteno kitajsko vprašanje. Glavna točka tega dogovora naj bi bila ta, da ne sme nobena izmed imenovanih veseliti začetni kakšne vojske, ne da bi sporno vprašanje prišlo preje med njimi na razgovor. Kitajsko vprašanje se bo, kakor se zdi, rešilo neodvisno od tega dogovora. Japonska je dozljaj pristala na to, da vrne pod gotovimi pogoji Kitajski Kiaočao, Mandžurije pa ne izprazni.

Proslava 40 letnice »Cirilskega društva ljubljanskih bogoslovcev«.

Najstarejše kat. slov. akademsko društvo obhaja ta mesec 40 letnico svojega obstoja. Lep jubilej je to, ker v njem se zrcali delo dolge dobe, delo za Boga in za narod.

V decembru leta 1881 je tedanji bogoslovec ljublj. semenišča Frančišek Lampè zbral okrog sebe štirinajst tovarišev, ki so s svojimi podpis ustanovili »Društvo sv. Cirila in Metoda za pisateljske vajec« in tako položili temelj onemu društvu, ki se je na njem v teku let razvilo v splošno bogoslovsko društvo in postalo matica izobraževalnega in prosvetnega dela vseh panog znanosti, lepe in glasbene umetnosti, socialnega in gospodarskega študija, ki so ga gojili in ga goje bogoslovci po svojih odsekih, inkorporiranih v centralnem društvu. Prvotni namen društva, vaditi bogoslovce v pisateljevanju, se je moral tako umakniti, vrši ga sedaj krožek, ki je z drugimi vred sestavni del »Cirilskega društva ljublj. bogoslovcev«, kot se društvo danes nazivlje.

Društvo je takoj v začetku vzbudilo pozornost tudi zunanjev sveta, celo izven mej si je pridobilo prijateljev, ki so društvo podpirali. — Slovenska bogoslovja so stopila z njim v stik in osnavljajoča se kat. akademska društva v prijateljsko razmerje.

Da je bilo društvo vedno polno življenja, pričajo njegovi zapisniki in pa proizvodi, ki so jih pošiljali »Cirilci« v svet. Saj je bilo to društvo, v katerem je plamenel po Kristusu razžarjen ogenj za lepimi ideali — vzgajati slovenski narod po dobrih leposlovnih in poljudno-znanstvenih spisih

in knjigah ter po nesebičnem delu za njegovo vsestransko kulturo v luči in resnici večnih božjih idej. Agilnosti je bilo ne samo v društvenih časnih samih, ampak tudi drugi zrelejši in sposobnejši možje so jih navduševali in bodrili za resno in vztrajno delo. Kaj je bil v tem društvu ustanovitelj Lampè sam! in potem poleg množice drugih sedanjih gen. vikar Kalan drugi predsednik!?, rajni dr. Krek, prof. dr. Grivec, ki je poleg Lampeta zlasti vplival na znanstveno izobraževanje bogoslovcev, pisatelji Stroj, Finžgar, pesniki Hribar, Medved, Mrhar in poleg onih, ki so študirali v rimskem Germaniku brata Ušeničnika, dr. Opeka in drugi) in jim dajal pobude, zopet številni drugi. Sami v društvu vzgojeni, so društvo vzgajali naprej. Tako je tudi razumljivo, da se je v tem društvu vzgojilo lepo število naših najboljših kulturnih in socialnih delavcev-duhovnikov.

V znamenju namena, ki ga ima društvo, in v luči lepe 40 letne društvene zgodovine se je obhajala v nedeljo 11. t. m. v semeniški dvorani skromna proslava društvenega jubileja. Strnil se je jubilej tudi v proslavo spomina na biskupa dr. Antona Mahničta za obletnico njegove smrti in ker je bil blagopokojni škof tudi član »Cirilskega društva«, v katerega se je vpisal kot profesor v Gorici leta 1883.

Dvorana je bila v ta namen okusno dekorirana. Med venč, cvetjem in zelenjem sta viseli na prednji steni slike slavilencev — dr. Frančiška Lampeta in biskupa Mahničta. Pod njima pa so bili razstavljeni nekateri letniki »Dom in Svetla« (čigar ustanovitelj je dr. Lampè) in Pomladnih Glasov (ki so jih nekaj izdajali bogoslovci-Cirilci). Slavnost so posestili poleg hišnega vodstva (kan. Nadrah, dr. Arneje, dr. Fabijan, dr. Zupan) prevzeli vladika dr. Jeglič, gen. vikar Kalan, prior Učak, kanonik Stroj, številno zastopani teološki profesorski zbor (dekan dr. Grivec, dr. Srebrnič, dr. Ušeničnik, dr. Zorč, dr. Ujčič, dr. Snoj, dr. Demšar, inšpr. Doštal), dalje dr. L. Ehrlich, kranjski dekan Koblar, pisatelj Finžgar, škof. tajnik Pahor L. dr. Častno so bila zastopana akademska društva »Zarja« in »Danica« ter »društvo sv. Bonaventure ljubljanskih franč. bogoslovcev«, ki so prihitela čestitat tovarišem soakademikom-bogoslovcem, zbranim v razsvetljeni dvorani.

Po Jenkovi pesmi Molitev, ki jo je pel društveni zbor, je otvoril preds. Cirilskega društva bogoslovec Markoš slavnost in po pozdravu na zborovalce očital v kratkih potezah društveno zgodovino ter napovedal namen proslave jubileja.

Za njim je bogosl. Kordin v svojem govoru »Dr. Frančišek Lampè — naš vzornik« orisal v jedrnatih besedah življenje in delovanje tega velikega slovenskega genija. Poudarjal je ta njegovega življenja zlasti iniciativno agilnost v od njega ustanovljenem Cirilskem društvu, v katerem je sam neumorno delal, vzpodbujal tovariše k pisateljevanju in študiranju vseh vrst znanosti ter društvu ostal enako naklonjen tudi kot semeniški podvodja in vodja v Marijaničevu. Poudarjal je dalje njegovo poznejše neugnano pisateljsko delavnost in marljivost pri proučevanju zlasti filozofskih vprašanj, ki jih je hotel v zbirki celega filozofskega sestava podati v poljudni obliki slovenskemu ljudstvu. Končno ga je naslikal še kot vzornega duhovnika in gorečega ljubitelja ter dobrotnika mladine. V vsem ga je stavil svojim tovarišem-Cirilcem v vzgled in vzor.

Po Gerbičevi pesmi »Slovanski brode« je deklamiral bogosl. Jagodič svojo izvirno pesem »A postolu in očetue«, posvečeno škofu Mahničtu ob obletnici njegove smrti.

Za njim je nastopil bogosl. Kavčič, ki je v govoru »Mahnič — luč katoliškega prepoveda« orisal veliko življensko delo drugega vzornika — Mahničta, čigar življenje je bilo samo življenje za ohranitev in preroditev katoliškega življenja v slovenskem in hrvaškem ljudstvu. Pozivljal je zborovalce, naj mu postavijo spomenik, in sicer

»spomin postavimo mu tak,
da slednji skuša biti mu enak.«
(Gregorčič.)

Med posameznimi točkami so nastopili s pozdravnimi govori: P. Odilo Hajšek kot zastopnik

Colomba.

16

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 8 —.

»Resnično, gospod della Rebbia, vi sramotite svojo sestro«, je rekla miss Nevil.

»Ne, vi sami ste rekli, ... Korzičanka je ... misli, kar mislijo vsi. — Ali veste, zakaj sem bil tako žalosten včeraj.«

»Ne, nekaj časa sem vas pogosto napada ta črna otožnost ... Veliko bolj prijazni ste bili prve dni najinega znanja.«

»Nasprotno, včeraj sem bil bolj vesel, bolj srečen kot navadno. Videl sem vas tako dobro, tako popustljivo nasproti moji sestrini ... Včeraj sva se vračala v čelnu s polkovnikom. Ali veste, kaj mi je rekel eden brodarjev v svojem peklenskem narčju. »Precej divjačine ste pobili Ors' Anton, pa boste videli, da je Orlanduccio Baricini boljši lovec kot vi.«

»No dobro; kaj je tako strašnega v teh besedah? Ali vam je res toliko na tem, da ste sprejel lovec?«

»Toda ali ne vidite, da je ta ničvrednejš rekel, da nimam poguma ubiti Orlanduccia?«

»Ali verjamete, gospod della Rebbia, da mi vzbujate bojazen za vas? Zdi se, da vam podnebje ne povzroča le mrzlice, ampak stori človeka norea. Dobro da ga kmalu zapustimo.«

»Ne prej, dokler niste bili v Pietra-

nera. Obljubili ste moji sestri, da pridete.«
»In če te obljube ne izpolnimo, moramo pač pričakovati osveto?«

»Se li spominjate, kaj nam je zadnjič pripovedoval vaš oče o onih Indijancih, ki grozijo pokrajinskim glavarjem s tem, da se sami izstradajo do smrti, če ne bodo delali po njih volji.«

»To se pravi, da se umrtite z lakoto? O tem dvomim. Ostali bi morda en dan brez jedi, potem bi vam pa gospodična Colomba prinesla tako okusnega bruccio, da bi se odpovedali lakoti.«

»Krutosti ste v svojih šaloh, miss Nevil; prizanašati bi mi morali. Poglejte, sam sem tu. — Edino vas imam, da sem se ubranil, da nisem znorel, kot pravite vi; bili ste mi angel varih in zdaj ...«

»Sedaj« je ... z resnim glasom miss Lidija, »da obdržite v sebi moč, ki se tako lahko izpodmakne, imate v sebi čast, čast človeka, vojaka ...«, je nadaljevala med tem, ko se je obrnila, da odtrga cvetlico, »če vam tole more ka pomagati, spomin na vašega angela varuha.«

»Ah, miss Nevil, ko bi mogel misliti, da vam je resnično kaj na tem ...«

»Poslušajte, go pod della Rebbia, je rekla malo užaljeno miss Lidija, »ker ste otrok, bom postopala z vami po otročje. Ko sem bila še majhen otrok, mi je mati

1 Vrata sira, pečenega na smetan. Narodna kerziška jed.

dala lepo ovratnico, ki sem po njej srčno hrepnela; toda rekla mi je: »Vsakičrat, kadar daš okrog vratu to ovratnico, se spomni, da še ne znaš francoščine.« V mojih očeh je ovratnica izgubila nekoliko svoje vrednosti. Bila mi je kakor vest, toda nosila sem jo in se naučila francoščine. Vidite ta prstan? Egiptovski skarabej je, najden, če hočete vedeti, v piramidi. Ta malopomembna podoba, ki boste morda mislili, da predstavlja steklenico, pomeni: človeško življenje. — V moji domovini so ljudje, ki so dognali, da se hieroglifi popolnoma ujemajo. Tukaj naprej je ščit z roko, ki drži sulico, to pomeni: boj, bitka z Združite: obeh znakov znači pravilo, ki se mi zdi dobi lepo. Življenje je boj. Toda ne mislite, da gladko prestavljam hieroglif; bil je učenjak strokovnjak, ki mi je to razložil. Náte, dam vam svoj skarabej. Kadar vas bo nadlegovala slaba korziška slá, pomislite moj talisman in si recite, da je treba, da se vračamo iz bitke zmago-slavno, da se je treba opravičati slabih strasti. — Toda res, ne pridigujem slabo.«

»Mislil bom na vas, miss Nevil, in si rekel:

»Recite si, da imate prijateljico, ki bi bila zapuščena ... , ko ... bi zvedela, da ste obušeni. Vrhulega bi to napravilo preveč žalost vašim prednikom gospodom »caporalom.«

1 V teh besedah je smeje spustila Orsovo roko in stekla proti očetu:

»Papa«, je rekla, »pustite te uboge ptiče in idite z nama pesnikovat v Napoleonoovo jamo.«

VIII.

V slovesu je vedno nekaj svečanega, tudi če se poslavljáš le za malo časa. Orso je moral oditi s svojo sestro z o' zgodaj zjutraj in se je poslovil od miss Lidije na predvečer, kajti ni mislil, da bi njemu na ljubo storila v svojih lenobnih navadah izjemo. Njun sloves je bil hladen in težak. Po razgovoru ob morskimi obali se je miss Lidija bala, da je pokazala Orsu morda preživahno zanimanje, Orsu pa je po drugi strani obtičalo v srcu njeno norčevanje, zlasti pa še njen omalovaževalni izraz. — Trenutno je mislil, da bo v obnašanju mlade Angležinje odkril čustva porajajoče se ljubezni; sedaj pa je vznemirljivo vsled njenega norčevanja mislil, da ni v njenih očeh nič več kakor preprost znanec, ki bo hitro pozabljen. — Bil je torej zelo iznenaden, ko je zjutraj sedeč s polkovnikom pri kavi zagledal miss Lidijo, ki je vstopila v sobo pred njegovo sestro. Vstala je ob petih, kar je za Angležinjo, zlasti še za miss Lidijo prevelika žrtev, da bi storila to za prazen nič.

»Hudo mi je, da ste se zbudili tako zgodaj«, je rekel Orso. »Gotovo vas je proti mojim naročilom zbudila moja sestra in boste tako prisiljeni govoriti slabo o nas. — Morda si želite, da bi že visel.«
(Dalje.)

»Društva sv. Bonaventurca, tehn. Radšel kot zastopnik »Zarjec in jur. Korčec kot zastopnik »Danice«, ki so vsi izrazili veselje nad jubilejem najstarejšega slov. kat. akad. društva in vzpodbujali tovariše k skupnemu delu za skupnimi cilji — »hoditi ločeno, a v boju vdariti z družbenimi močmi«. Preds. Markez je prebral tudi pozdravno pismo bratskega društva »Slovške mariborskih bogoslovcev, ki se slavnosti ni moglo udeležiti.

Po Aljaževi pesmi »Na dan« je izpregovoril bodrilne besede prevzvišeni vladika dr. Jeglič, na kar se je slavnost zaključila. —dic.

Pravno novice.

— Umrl je dne 12. decembra 1921 ob 5. ur zjutraj pri župniku v Sostrem, frančiškan p. Emanuel Jarc. Pogreb bo v sredo ob 9. uri dopoldne. Priporoča se v molitev vsem znancem in prijateljem!

— Intervencija poslanca A. Sušnika zaradi vpoklicanja rekrutov. Gsp. poslanec Anton Sušnik je vložil na ministra vojne in mornarice sledečo interpelacijo: Dravska divizijska oblast v Ljubljani poziva rekrute iz Slovenije v vojno službo za dne 19. decembra 1921. Gotovo se nihče ne brani, pokoravati se zakonu in odslužiti v armadi po zakonu predpisano dobo. Vendar pa je za naše fante zelo težko, oditi k vojakom ravno sedaj naposredno pred Božičem, ki velja med Slovenci kot največja praznik in najpomembnejši praznik. Od davna že postoji pri nas običaj, da se za Božič, če je le količkaj mogoče, snidejo od blizu in daleč vsi člani družine in vsi skupaj praznujejo božične praznike. Ta običaj je že od nekdaj tudi vpoštevala vojaška oblast in je pošiljala za Božič vojske na dopust. Zato tudi naši rekruti občutijo tako težko, da se morajo baš pred božičnimi prazniki ločiti od svojih dragih in odriniti k vojakom. Ker sem mnenja, da bi vojaška oblast to okolnost lahko vpoštevala, ne da bi pri tem vojna služba kaj trpela, si dovoljujem vprašati Vas, gospod minister: 1. Ali ste voljni preložiti vpoklic rekrutov katolikov vsaj za 14 dni? 2. Ali hočete takoj izdati tozadevno povelje? Belgrad, dne 10. decembra 1921.

— Poset hrvatskih kmetov v Sloveniji. V nedeljo 11. t. m. je dospelo v Ljubljano 27 kmetov iz karlovške okolice, da si ogledajo nekatere gospodarske in prosvetne organizacije v Sloveniji. Najpreje so posejili Domžale, kjer so obstajali orlovski akademiji, potem so odšli v Kamnik. Tu so si ogledali naše gospodarske organizacije, zvečer pa so v »Kamniškem Domcu« videli ljudsko igro, prirejeno od članov društva »Kamnik«. Včeraj so si ogledali zadržno elektrarno v Šmarci in druge naprave, na Homcu pa »Društveni dom« in v Mešamnikarsko zadrugo. V Ljubljani so posejili Jugoslovansko tiskarno. Zelo zadovoljni z vsem, kar so videli, so se ponoči vrnili v svojo domovino.

— Savez apotekarskih suradnika za kraljevino SHS, sekcija Slovenija, opozarja svoje člane, da se nahajajo kolegi v Srbiji v mezdnem gibanju in da naj za ta čas niko ne sprejme tam kondicij. (k)

— Velika nesreča v Planici na Gorncškem. V soboto, 10. t. m., sta v Planici pri Ratečah dva mlada kmetška fanta, edina sinova dotičnih hiš, padla eden za drugim pri lovu na divje koze čez skalovje. Po 24urnem iskanju so ju našli mrtve v prepadu. Natančneje poročilo o veletragičnem dogodku sledi. — Smrtna nesreča v gorah. V nedeljo dne 11. t. m. okrog pol 11. dopoldne se je smrtno ponesrečil urad. pripravnik Franc Vergelj pri prvem slapu v Martuleku. Padel je raz steno nad slapom kakih 175 m globoko in obležal mrtve. Šele po dolgem iskanju se je posejelo njegovim tovarišem Arharju Francu, Kepecu Alojziju in bratu Vergelju Antonu, da so ga našli mrtvega v globini. Prenesli so ga v Kranjsko goro.

— Slov. planinsko društvo naznanja, da se občni zbor, ki je bil odrojen na 17. t. m. zaradi nepričakovanih ovir preključa in se bo dan prihodnjega obnega zbora pozneje objavil.

— Lepe božične razglednice ima v zalogi Slov. Straža. Komad stane 1 K 50 vin., na debelo 1 K 20 vin. Naša narodna dolžnost zahteva, da se spomnimo tudi o božičnih praznikih z malim darom naših sorojakov. To pa najlažje storimo, če kupimo razglednice Slov. Straže ter tako podpremo naše tako potrebno nar. obrambno društvo.

— Sprememba voznega reda. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: V svrhu zveze na brzovlak št. 4 Beograd—Zagreb, ki prihaja v Zagreb d. k. ob 6.07 in ima počenši s 15. decembrom 1921 direktni voz Beograd—Ljubljana gl. k., se ukine s 15. decembrom 1921 na progi Zagreb j. k. —Zidani most potniški vlak št. 516 in voz mesto tega na progi Zagreb j. k.—Zidani most potniški vlak št. 516a. Vlak št. 511a odhaja iz Zagreba j. k. ob 8.12 in prihaja v Zidani most ob 10.44. Z Zidanega mosta odhaja direktni voz Beograd—Ljubljana gl. k. z brzovlakom št. 15 ob 10.50 in prihaja v Ljubljano gl. k. ob 11.57. Brzovlak št. 15 ima I., II. in III. razred.

— Vlomi. Franc Šuštar iz Krtno je vlomil v noči na 19. novembra 1921 v zaklenjeni hram Fr. Griča na Vrhu in odnesel razno blago v vrednosti 940 kron. Vlomitelec je bil obsojen na 4 tedne strogega zapor. — Vlomijeno je bilo v Podpeču pri Lukovici pri čevljar-kem mojstru Karolu Cerarju. Vlomitelec so odnesli raznega blaga v vrednosti 25.000 kron. — Poneyeril je Ivan Gornik svojemu gospodarju gostilničarju Kristjanu Kanalcu v št. Petru na Krasu 1900 lir. Dež. sodišče mu je prisodilo 7 mesecev težke ječe, poostrene s poslom in trdim ležanjem na 14 dni.

Štajerske novice.

Š Proračun za mesto Maribor. Sinoči je imel mariborski občinski svet sejo. Takoj v začetku je obč. odb. Zebot (SLS) interpeliral župana radi nepravilno sklicane seje. Nekateri odborniki SLS so dobili vabila šele zadnji trenutek. Župan je pojasnil, da se je res zgodila nerodnost pri raznašanju vabil. Na to se je vršila debata o razdelitvi Slovenije na dve oblasti, o kateri poročamo na drugem mestu. Na vrsto je prišla proračunska razprava. Izdatki znašajo 15,213.328 K, dohodki 8 milijonov 818.450 K, primanjkljaj 6.894.872.

Š S shoda mariborskih obrtnikov. Na zborovanju mariborskih obrtnikov v nedeljo v Gambrinovi dvorani, kjer se je zahtevalo enotnost obrtnega zakona ter protestiralo proti poslovnomu davku, se je razvila tudi živahna debata o delitvi Slovenije v dve oblasti. Tozadevno debato je otvoril odvetniški kandidat dr. Reisman, ki je očital Ljubljani, da Maribor zanemara. Zbor je zahteval tudi lastno centralo obrtnih zadrug. Iz večine teh pritožb je izzvenevalo tudi potrdilo naših izjavljaj: »Grehi se maščujejo nad grešniki.« Škoda, da ni bil na tem zborovanju navzoč tudi dr. Ribnikar: slišal bi bil iz ust nesejnih pristašev javno bridko obtožnico. Krako je favoriziral banke in špekulativna podjetja, katere je namenoma pustil naseljevati v Mariboru, ne da bi jih bil prisilil zidati stanovanja vsaj za uradništvo vseh teh podjetij. In slišal bi bil, kako je otežkočal delo stanovaniskemu uradu s tem, da je odpravil rekurze v Maribor nepristojnih nemških strank in razveljavil sklene stanovaniskega urada. Vedeli smo, da se bo taka dvojna špekulativna praksa nekoč maščevala radi par ljudi v Ljubljani za celo deželo Ljubljano in zaupanje do Ljubljane se je spreminilo ne le v nezaupanje, ampak že naravnost v sovraštvo, ki zna roditi zle posledice tudi v medsobojnem dosnodarskem življenju. posebno ako se Slovenija res razdeli v dve oblasti. Ena t-kih posledice se že občuti pri denarnih zavodih. Ravnatelj neke ljubljanske podružnične banke v Mariboru je bil tako nepreviden in je zadržal, da če bo Maribor postal preveč nadležen napram bankam glede prisilne zadržbe stanovanj, bo prodal hiše in ustavil trdovec in obrtnikom kredit ter takoj izterjal dolžove. Neprevidni g. ravnatelj ni pomislil, da se snuje v Mariboru posebna trdovec-obrtna banka, ki bo dajala trdovec in obrtnikom pod posebno ugodnimi pogoji kredit in posojila. Tako torej se je pretaklo nedeljo v Mariboru na zborovanju obrtnikov zanetil prvi ogenj, ki se zna razširiti po celotnem okraju in ki je v nepopolnoma odrezanem Prekmurju že zdavno v plamenu. Treba bo rešnih mež, da splošni požar posledic pravočasno zaduše.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 12. nov. Devize: Berlin 143—145.50, Milan 1160—1165, London 1100—1105, Newyork 0—263, Pariz 20.50—20.00, Praga 105—810, Svica 5125—5200, Dunaj 4.15—4.30, Budimpešta 35.25—35.75. Valute: Dolar 2.38—2.68, avstr. krona 0—5, bolgar. levi 0—140, carski rublji 27—28, češkoslovaške krona 805—0, napoleonov 820—900, nemške marke 0—150, rum. levi 0—208, ital. lire 1150 0.

Curij. 12. decembra. Devize: Pešta 0.70, Berlin 302, Italija 23.—, London 21.40, New York 516, Pariz 91, Praga 6.10, Dunaj 0.18, Varsava 0.16, Bruselj 39.20, Zagreb 2.—.

g Pariški denarni trg in padec franka. Tekom zadnjega meseca je v Parizu stalno naraščala cena dolariu, funta šterlinga, švicarskega franka, švedske krona in nizozemskega goldinarja. Vzrok je deloma iskati v dejstvu, da je Francija preko Angleške dobila veliko surovin, ki jih bo morala plačati do konca leta ter je bilo vsled tega ve iko povpraševanje po devizi London. Globlji vzrok pa tiči v neurejenih finančnih razmerah. Francija ima kot znano velike obveznosti v inozemstvu, predvsem v Združenih državah in na Angleškem ter je v svrhu stabilizacije svojih financ vse preveč računala na reparacijo, izplačila, ki jih ima občiti od Nemčije. V zadnjem času se pa Angleška veliko bolj zavzema za to, da bi se Nemčiji izplačilo očeskošodine, ki zapade prihodnjega januarja in februarja, preložilo na poznejši čas, kar je pa med Francozi povzročilo veliko razburjenje ter pošlo tujc devize navzdor. Usledni angleški finančni krogi namreč zelo vztrajno zart. nejo stališče, da se zaenkrat nemška reparacijska izplačila morajo preložiti na poznejši čas, ker drugače Nemčiji preti gospodarski polom, ki bi imel nevarne posledice za celo srednje Evropo. Očeskošodno mora Nemčija plačati le z eksportom v dežele z dobro valuto kar pa tod povzroča brezdelje med domačim deavstvom in posebno to velja za Angleško. Vzročilo teh razmer nekdanji »srčni sporazum« med Angleško in Francosko postaja vedno hladnejši. Obenem se opaža, da pariški denarni trg vedno bolj izgublja svoj nekdanji pomen. Pred vojsko je bil Pariz finančni rezervar, ki je celi svet svet zalagal s kapitalom, da se je komaj ostajalo dovoli za domače potrebe. Zdaj pa Francoska rabi ves svoj razpoložljivi kapital zase, bodisi za državna posojila, bodisi za industrijske investicije in p. men. ter mednarodna vrednost franka morata vs. ed teša padati. Na drugi strani se je pa v primeri z dolarjem v zadnjem času precej dvignil kurz funte šterlinga.

g Predložitev obveznic predvojnih dogov. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Avstrijska vlada je žigosala obveznice predvojnih dolgov bivše avstro-ogrške monarhije, ki so se nahajale na dan, ko je stopila v veljavo senžermenska pogodba, na njenem teritoriju, pa so lastnina naših državljanov. Da bi mogla vlada protestirati v imenu lastnikov zoper žigosane, je minister za finance določil, da morejo lastniki take svoje obveznice predložiti s prošnjo do 20. decembra 1921 generalni direkciji državnih do gov s temi podatki: 1. vrsta obveznic (naslov posojila), serija in številka, kakor tudi nominalna vrednost vsake obveznice, 2. od kdaj je lastnik v posesti obveznic, 3. kje so v Avstriji deponirane, 4. naslov depozita (kvacija, lombard itd.), 5. če so se prenesle v Avstrijo na podlagi zakonite odredbe ali na podlagi vojnih ukrepov bivše avstro-ogrške vlade ali 6. če so se prostovoljno deponirale, 7. če so se plačevali kupon-obresti tudi se po 1. okt. 1919 in valed katerega odloka, 8. iz katerih razlogov je Avstrija žigosala te obveznice, 9. prošnjam je priložiti potrdilo o državljanstvu v

prošnjah je navesti, da se naproša naša vlada, da protestira zoper žigosanje. g Bankrot nemške banke. »Plafzbanke v Ludvigshafenu« je izgubila vsled špekulacije z devizami 340 milijonov mark, to je ves svoj kapital in rezerve. »Deutsche Bank« in pa »Rheinische Kreditbank« bodo najbrže prevzele sedaj Plafzbanke in jo sanirale.

Ljubljanske novice.

lj Predavanje za inteligenco. Opozarjamo na predavanje, ki se vrši danes ob pol 8. uri zvečer v prostorih bogoslovne fakultete, Alojzijevišče 1. nadstr., soba št. 26. Predava univ. profesor Dr. J. Ujčič o farizejski morali. Vstop prost.

lj Mesečni sestanek katechetov bo v sredo, dne 14. decembra, ob pol 5. uri popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Na sporedu je ref.: Janez Bapt. Marija Vianney kot katehet.

lj Umrl je v nedeljo dne 11. t. m. po dolgi bolezni g. Franc Anžič, posestnik, gostilničar in mesar na Karlovski cesti. Pogreb bo danes ob pol 3. uri popoldne. Naj v miru počiva!

lj Proslava desetletnice Ljudskega odra se vrši v nedeljo 18. decembra v Ljudskem domu. Ljudski oder je na delo desetih let upravičeno lahko ponosen in upamo, da mu to javnost s čim najbolj častno udeležbo prizna. — Na predvečer proslave vpripori Finžgarjevega »Divjega lovca«. Med dejanji igra orkester Drav. div. oblasti. — Vstopnice za to slavnostno predstavo se dbe od jutri popoldne naprej vsak dan v Ljudskem domu.

lj Popis hiš, stanovanj, poslovnih prostorov in navzočega prebivalstva v Ljubljani. Mestni magistrat kot stanovska oblast I. instance, je odredil popis vseh stanovanj in poslovnih prostorov v obljudenih stavbah ter vsega navzočega prebivalstva po stanju dne 20. decembra 1921.

Vsak hišni gospodar dobi svojo hišno polo in toliko popisnic stanovanj (poslovnih prostorov), kolikor ima strank v hiši. Te popisnice stanovanj (poslovnih prostorov) razdeli strankam, ki jih naj t a k o j izpolnijo in potem t a k o j vrnejo hišnemu gospodarju ali njegovemu namestniku. Kdaj in kje bodo hišni gospodarji oddajali te izpolnjene pole, se bo pravočasno objavilo v listih. Vsakdo mora te pole najtočneje in po resnici izpolniti, ker se sicer po veljavni stanovanski odredbi kaznuje z denarno globo do 50.000 kron, oziroma z zaporom do 6 mesecev. Hišni gospodarji, kakor tudi lastniki barak, vagonov, šup itd., v katerih orehajajo (prenočujejo) ljudje, ki bi teh pol morebiti ne dobili do 20. t. m., naj se nemudoma zglase v mestni posvetovalnici. Okolščina, če bi kdo pomotoma ne dobil teh pol, nikogar ne odveže dolžnosti, da ne bi izpolnil hišne in stanovanske popisnice. Po izvršenem popisu se bodo stanovanja pregledala po preglednih komisijah, ki se bodo izkazali s posebno legitimacijo mestnega magistrata.

lj Poziv vpkokojencem južne železnice. Društvo vpkokojencev južne železnice naznanja tem polom svojim članom, da je umrl dne 16. t. m. naš član vpkokojni višji revident in bivši glavni blagajnik g. Oskar Szillich. Pogreb se vrši v torek, dne 13. dec. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Škofja ul. 17. Prosi se obitne udeležbe. Počivaj, blaga duša, v miru, preostalim pa naše iskreno sožalje! — Odbor.

lj Uradniške vdove in sirote, ki uživajo miloščno in ki jim je bila ista ukinena, naj se zglase 16. t. m. ob 3. uri popoldne v šentjakovski Prosveti, Florijanska ulica 15. V interesus imenovanih je, da se sigurno odzovejo. — Zveza uradniških vdov in sirot.

lj Umrl so v Ljubljani: Fran Anžič, mesar, gostilničar in posestnik, 28 let. — Marija Rogelj, hči žel. kovača, 2 leti. — Darinka Prepeluh, izvoščekova hči, 21 dni. — Marija Božena Rihar, pekarjeva hči, 14 mesecev. — Ferdinand Auer, natakarjev sin, 2 leti in pol. — Fran Klemenec, delavec, 45 let. — Dragica Pelarič, posestnikova hči, 1 uro. — Katarina Zuljan, železničarjeva žena, 25 let. — Josip Mrčun, dinar, 62 let. — Janez Majerle, posestnik, 59 let. — Angela Malnar, kurjačeva žena, 54 let. — Alojzij Glavan, mestni delavec, 64 let.

lj Prijet tat. Ljubljanska policija je aretirala Franca Kostruna, kateri je pripoznal, da je ukradel nekemu gostilničarju v Novem mestu več konjske opreme. Kostrun je že od leta 1920 zasledovan, ker je osumljen, da je izvedel večje tatvine.

lj Prebivalci iz Ulice na Grad se pritožujejo, ker po cele tedne ne vidijo nobenega mestnega delavca, da bi nekoliko osmažil ulico, dasi nosijo njeni prebivalci ravno taka davčna bremena, kakor prebivalci drugih ljubljanskih ulic in cest.

lj Utoniljenca so potegnili iz Gruberjevega prekopa. Bil je l. 1866. rojeni mestni delavec Janez Glavan, katerega so že štirinajst dni pogrešali.

lj Političen pretep. V gostilni »Pod lipo« v Mostah se je razvila v nedeljo, 11. t. mes., razburljiva politična debata, med katero je Anton Hudež udaril s pollitrosko steklenico strojnika Karla Šuca po glavi. Hudeža so spravili v zapor. Na policiji pa je svečano zatrjavil: »Nisem komunist! — Jaz, Anton Hudež, sem pristaš Jugoslovanske demokratske stranke!«

Izjava naših tehnikov.

Podpisano strokovno društvo A. D. J. T. si šteje v dolžnost podati javnosti sledeče pojasnilo, ki se nanaša na t. ž. dekana teh. fakultete: G. prof. dr. Hinterlechner si je pridobil za ljubljansko univerzo, osebito pa za tehniško fakulteto neventljivih zaslug, katerih mu dijaštvo, ki sledi pazno njegovemu znanstvenemu delu in ki je plodov njegovega privatnega delovanja v prvi vrsti deželno, nikdar ne bo moglo odreči.

Podpisano društvo nima namena naštevati vseh težkoč, ki jih je imel omenjeni g. profesor kot dekan šele nastajajoče teh. fakultete in kot predstojnik mineraloško-petrografskega inštituta, preden se mu je posejelo s pravili oboje v sedanjih študij. Naravnost nemogoče pa bi bilo dognati vse usluge in neprijetne pose, za katere mu vedo hvale vsi slušatelji tehnike, najbolj pa oni starejših letnikov. Naj konstatiramo samo nekaj dejstev:

Vsled pomanjkanja strokovnjakov je omenjeni profesor dr. Hinterlechner prevzel vsa v svojo stroko spadajoča predavanja in si s tem nakopal več predavalnih ur nego vsak srednješkolski profesor, izključno le njemu gre zaslug, da je danes montanistični oddelek v Ljubljani kompletan.

Mineraloško-petrografski inštitut naše univerze je širši javnosti še nepoznan, opremljen in urejen je pa kar najmoderneje, zamišljen tako globoko in bogat na vseh specialnostih tako, da kmalu ne bo slovel le v Jugoslaviji, marveč tudi izven naših meja kot eden prvih te vrste. Pridobil si je pa vso to zbirko prof. Hinterlechner na način, da stane državo bore malo, skoraj smešno vsoto.

Tudi sicer je bil gospod dekan vedno prvi med onimi, ki so delali za širok razmah naše visoke šole. Edini on je zastavi pero, ko so metali tehniko iz poslopja obrtne šole in iz raznih klet, članki v »Slov. Narod« in »Slovenec« pritožajo o tem. Letos zopet, ko je bilo vsled raznih zaprek nemogoče otvoriti 4. letnik gradbene stroke in je moralo okrog 20 tovarišev v tujino, je zopet on tu, ki se trudi, da dosežemo tudi ta popolni oddelek v kolikor najkrajšem času.

Vsa ta, kakor še mnogo drugih dejstev govore, da morejo sloneti razna tozadevna očitanja in neosnovane govorice najbrže na nesporazumljenju ali pa temelje na napačni podlagi. Podpisano društvo si je šelo v svojo dolžnost, podati javnosti to kratko pa stvarno poročilo, ker misli, da s tem koristi naši skupni stvari in se g. dekanu tem potom zahvaljuje za vse poštvalnost in veliko naklonjenost.

Za odbor akad. društva jugosl. tehnikov v Ljubljani:

Predsednik: Tajnik: P. Vrbič cand. ing. J. Lah stud. ing.

Iz obrtniških krogov ljubljanske okolice

se nam poroča:

O solidarnosti učiteljstva na obrtnih nadaljevalnicah se je za časa stavke ljubljanskih učiteljev silno mnogo govorilo. Izšlo se je geslo: Vaj v boj za dosego boljšega honorarja! Gorje onim, ki ne poznajo solidarnosti in ki bodo prišli s poukom! Tako se je navduševalo, tako pretlo. In v velikim uspehom! Kajti večina učiteljev na podeželskih in mestnih nadaljevalnicah je solidarna z ljubljanskimi tovariši stopila v stavko!

In uspeh? Mestne občine so učiteljstvu obljubile po 40 K na uro za delavnik in 80 K za uro za nedeljo! Priznala se je povsica in zadovoljni so šli na delo. In solidarnost? Na to so blagovolili pozabiti. Kajti večina podeželskih šol je še neotvorjenih, ker podeželske občine in šolski sveti nikogar ne zmorejo toliko žrtev, država pa se ne zmeni niti malo, da bi rešila to preprečo vprašanje. Šole stoje in učiteljstvo je razočarano. Taka je torej solidarnost? Ali naj prično s poukom? Da se jim bo vse rogalo! Pa se jim tudi spleča ubijati se z obrtnimi vajenci za 8—10 K nagrade na uro? Kje li? Bolje bi se jim izplačalo prišli s kidanjem snega, ali s kakim drugim sličnim poslom, ker taki in enaki delavci zaslužijo gotovo 20 K na uro. To vemo mi obrtniki, ki jih često najemamo, a jih najčešče za manjši honorar nič ne dobimo. In končno, ali je delo podeželskega učiteljstva res štirikrat lažje, oziroma štirikrat manj vredno in manj uspešno kot ljubljanskih, celjskih in mariborskih gospodarjev? Tak in enaki so vzroki, da so in bodo ostale še nadalje podeželske obrtne šole neotvorjene. In kdo trpi? Mi obrtniki, ki zavzemamo v državi pravzaprav najslabše stališče, ki se z manj ravnar prav po turško, ki pa plačujemo razveroma največ davka.

Ali pa ni to morda tudi maslo mestnih gospodarjev in tovarnarjev, ki le od srca žele, da se podeželski obrtnik ne povzpne niti za peljen nad ono višino, na kateri se je nahajal še pred petdesetimi in več leti! Nas ni treba, zato nam ne šol, ne izobrazbe, ampak le pokorni čaka,mo, da nas preplavi in zaduši velekapital, veleindustrija! Če pojde še tako dalje, mala obrt, le pripravi se na mučeniško smrt!

Ustanavljajo se tudi kmetijsko-nadaljevalne šole natanko po vzoru obrtnih šol. Kjer pa taka šola še ni ustanovljena, tam se je avčel že v ljudski šoli kmetijski pouk. Tudi prav in nkomur ne bo škodilo, če tudi ne bo kmet. Kajti mnogo je razredov, kjer ni nobenega kmetijskega sina, kmetijstva se vseno učijo. O, da bi se za obrt pripravljali že v ljudski šoli, o tem se oddaleč ni hotelo še nikomur sanjati! Pa recimo, da so v šoli sami kmetijski sinovi! Ali pa bo to vsi kmetje? Gospodar n. pr. ima 4. 5 sinov. Ali bo vsem izročilo posestvo? Ne, le enem! Drugi pa bodo izvečine vsi obrtniki.

Če vse to natanko premislimo in predarimo, pridemo vedno do istega zaključka, za povzročje malega obrta se v resnici malo, da ne rečemo prav nič ne skrbi, navzile vsem pospešovalnim uradom, navzile vsem obrtniškim zbornicam! Le plačaj, in še veliko, a uživaj bo to drugi!

Zato prosimo in pozivamo mero-lajne činitelje, naj včasih malo mislijo tudi na nas zapuščene obrtnike! Skrbje naj, da se obrtne šole podriavijo, in to čimpreje. Plače učiteljev naj se sednašnje, pouk naj se na vseh šolah prične nemudoma!

Okrajne bolniške blaginje naj se vpostavi, kakor so bile pred vojsko. Zaplečeno premoženje naj se vrne neokrajeno! To so minimalne zahteve, ki se bodo brez nadaljnega lahko izvedle, ako bo le atom dobre volje. Ako pa ne bo mogoče, naj izdalo, tedaj mali obrtniki vsi na plan, da zahtevamo in tudi dosežemo, kar zahtevati smemo in kar nam po vsej pravici tudi pristoji!

Eden v imenu mnogih.

Prosveta.

pr »Bogoslovni Vestnik« za 1. 1922. To važno znanstveno glasilo naše bogoslovne fakultete je častno nastopilo svoj drugi letnik. Prva številka obsega šest znanstvenih razprav, bogato gradivo za praktično dušno pastirstvo ter zanimive pregledne cerkvenega življenja in bogoslovne znanosti. Prof. Ujčić na nov način razlaga svetopisemske tekste o odpustnem grehu. Dr. Ehrlich podaja pregled o metodah primerjalnega veroslovja. — Dr. Slamič nam odkriva doslej neznanu stvari iz zgodovine rimskega zavoda s v. Hieronima in dokazuje, da imajo tudi Slovenci pravico do tega zavoda. To razpravo naj bi dobro proučili vodilni cerkveni in politični krogi, da bodo mogli braniti naše pravice; a tudi naša širša javnost bi se morala za to stvar živo zanimati. Naši politični listi naj bi objavili vsaj kratek posnetek te razprave. — Dr. Snaj znanstveno rešuje vprašanje o početkih

episkopata ter se pri tem ozira tudi na rusko in srbsko bogoslovje. — Prof. Grivec objavlja nov latinski prevod važnega cerkvenopravnega teksta slovanskega apostola sv. Metoda. — Dr. Rožman z velikim znanstvenim aparatom rešuje važen cerkvenopravni slučaj ter podaja zanimiv pregled literature o ločitvi cerkve in države. — Prispevki za dušno pastirstvo in pregledi bogoslovne literature bodo jako dobro služili naši duhovščini. — Naročnina za leto 1922 je 80 kron, podporni člani »Bogoslovne Akademije«, ki plačajo 100 kron, dobijo »Bogoslovni Vestnik« brezplačno, druge publikacije »Bogoslovne Akademije« pa po znižani ceni. — Uprava je v Ljubljani, Rožna ulica št. 11.

pr Iz gledališke pisarne. Ker je obolela gospa Thierryjeva, odpade v torek dne 13. t. m. predstava opere »Carmen« in se bo naslednje plesal balet »Labodje jezero« za red B.

pr Poziv vsem oblikujočim umetnikom v Sloveniji. Kakor se mi poroča, niso bili povabljeni vsi oblikujoči umetniki na občni zbor strokovnega združenja vseh jugoslovanskih umetnikov za Slovenijo na sredo, dne 23. novembra, ki seveda nikakor ne odgovarja pravnemu postopanju. Zato prosim vse prizadete gospode umetnike, da mi takoj prijavite svoja imena in tudi imena onih gospodov, ki so bili navzoči, pa morebiti neradovoljni. Pozneje se skliče tudi skupni sestanek, na katerem se bodo razjasnili pravi vzroki. Dalje se bodo sestavili tudi obširen seznam vseh obli-

kujočih umetnikov cele Slovenije, seveda s pravo in dokončano akademično izobrazbo (ti podatki se bodo črpali direktno potom akademij) in drugo. Eventualne nepravilnosti se bodo sporočile takoj merodajnim faktorjem in na željo tudi po časopisih. — Akad. slikar Fr. Sterle, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12/II.

pr Hrvatsko pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba priredi v nedeljo, dne 18. decembra ob 8. zvečer v Unionski dvorani koncert. Koncertni spored, ki obsega glasbena dela, tako iz domače, kakor iz druge slovanske literature, izvaja moški in mešani zbor, 71 pevk in pevcev. Vstopnice za ta koncert se bodo prodajale od četrta 15. t. m. dalje v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici. Sedeži 20, 15, 12, 10, 8, 6 in 5 din. Natančnejši spored prinesemo te dni, občinstvo pa že danes opozarjamo na to koncertno prireditev najstarejšega pevskega društva bratskega hrvatskega naroda.

Katoliški vestnik.

c † Škof dr. Feliks Korum, 82letni vladika mesta Trier, je umrl 4. decembra t. l. Poletij je slavil 40letnico škofovanja v trierski škofiji. Pokojnik je bil nemuren in neustrašen borilec za pravice sv. cerkve. Papež ga je močno čislal.

c Moralna pokvarjenost se širi med mladino na Češkoslovaškem. Vlada je oskrbela celo vrsto predavanj za profesorje, učitelje in vzgojitelje, da bi se jim pokazala pota in sredstva, kako ovirati moralno pokvarjenost. Star vseučiliški profesor medicine je rekel v svojem predavanju: »Boga so odstranili s prestola, zato pa moji zlati tele in služijo suženjsko prostituciji. Človeštvo mora nazaj k Bogu in vzgojitelji morajo iznova podpirati duhovnika v njegovem delovanju.«

c Zoper nenravnost, 6. novembra t. l. je bil graški vseučiliški profesor dr. Ude sprejet od sv. očeta Benedikta XV. v avdienci. Prof. Ude je poročal o uspešnem delovanju društva »Oest. Völkerwacht«, ki se bori za javno nenravnost in abolicionizem. Papež je vnetemu delavcu na socialnem polju za namene omejenega društva in za razširjanje nadaljnjih brošur (doslej jih je izšlo že 42) podaril 10 tisoč lir.

Učiteljski vestnik.

Pevska vaja danes v torek, dne 13. decembra ob pol 6. uri zvečer v šentpeterskem prosvetnem društvu Zupnijska ulica št. 1 (Sv. Petra cesta).

Dijaški vestnik.

d Pripravljalni odbor za Dijaški dan 1921 ima danes ob 17. uri v Ljudskem domu zaključno sejo. — Predsednik: d Jugoslov. katol. akad. društvo »Zarja« ima svoj redni mesečni občni zbor v četrtek dne 15. decembra t. l. v društvu lokalno ob 8. zvečer.

Orlovski vestnik.

Orel Krakovo Trnovo. Danes zvečer ob polosmi uri redna telovadba, obvezna po sklepu odbora tudi za brate netelovadce. Orliški krožek »Ljubljana M. O.« Dekliški večer se vrši danes ob 7. uri v Alojzijevežu v običajni dvorani. Vse članice vabljeni. — Predsednica.

Kaj je Eljafluid - to se zna! Lekarnar Feller - Stubica!

Služkinja za čiščenje sob in za preprosta hišna opravila, vajena tudi malenkostnega šivanja, se sprejme takoj. Ponudbe pod naslovom »SLUŽKINJA« na upravo »Slovenec«.

Solidni gospodje se sprejmejo na domačo hrano — Naslov pove upravnistvo »SLOVENCA« pod številko 4530.

Samostojnega elektromonterja sprejmejo STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani.

Kupim HIŠO z velikim vrtom ali majhnim zemljiščem v lepem kraju ob železnici. Ponudbe na M., Jesenice - Fužine (pošto ležeče).

Tehnik želi poučevati violino ali dati tudi inštrukcije. — Naslov v upravnistvo »Slovenec«.

MOKO ima v zalogi trdka Kmet & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. Zahtevajte ponudbe.

Dobro ohranjena baraka v obsegu 400 m², pripravna za skladišče ali delavnico, s pisarniškimi prostori, se odda v najem, oziroma se tudi proda brez ali s zemljiščem. Poizve se v upravnistvo »SLOVENCA« pod številko 4525.

4 - odstotno POSOJILO v znesku 60.000 K za dobo enega leta išče neko podjetje v svrhu razširjenja obrata. Ponudbe pod: »Dobra garancija« 4526 na upravo »Slovenec«.

Več krojaških pomočnikov treznih in vestnih delavcev, za delo v tovarni, se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se: EMONSKA CESTA št. 8, v pisarni. 4388

Proda se dynamo A. E. G. 150 volt, 0,7 PS, vrtilnega toka 960; nadalje 1 MOTORNO KOLO 3 PS, znamke »Wanderer« — Kupi se 1 velika ZELEZNA PEČ. — Stadler, Ljubljana, Sodna ulica št. 11. 4435

SALAME
I. vrste
novo blago popolnoma godno dobiva se povsod! Prva hrvatska tvornica salam, sušenega mesa in masti M. G. vrilovč sinovi d. d. Patrinja. Glavno zastopstvo za Slovenijo R. Bunc in drug Ljubljana Celje - Maribor

Pozor, kolesarji! Pošljite rabljena dvokolesa v popolno prenovno, emajiranje z ognjem in ponikljanje. Na željo se kolesa tudi sbranjijo čez zimo. F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 4434

Knjigovodjo - korespondenta za srbohrvaščino in nemščino, ki ima že nekaj prakse, sprejme takoj
Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana
Italijanskega jezika večji imajo prednost.
Ponudbe pismeno.

Kupi se hiša v Ljubljani ali v Mariboru — tudi na periferiji. Pogoj: da kupec — takoj dobi primerno stanovanje. Ponudbe pod »J. U.« 4524 na upravnistvo »Slovenec«.

KUPIM okvire za strešno opeko (Strangfalz) 30.000—50.000 komadov, dalje lokomobil ali Dieslov motor 20—40 konjskih sil ter 30—40 m dolgo barako za prevoz. Ponudbe z označbo cen na Marko Kos, Bisak, p. Gornja Reka, Hrvatsko.

Močan voz, dvokolnica, črna močvirna, ška sukaja srednje velikosti in ski (snuči) na prodaj. Jakob Mrzlikar, mehanik, Vič št. 32. 4528

Dobro, sladko seno za govedo LJUBLJANA, - kupi - A Sušnik, Zaloška c. 21.

Elektromotor 8 do 10 HP 300 volt, že rabljen, dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe na tovarno zamaškov JELACIN & KO., LJUBLJANA. 4482

Ravnatelja in prokurista išče velika lesna družba v Ljubljani. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevkov je poslati pod »EKSPORT« na upravnistvo lista do 20. decembra 1921.

Prvovrsten, popolnoma samostojen
— KORESPONDENT —
vešč slovenskega, hrvatskega in laškega jezika — se sprejme takoj v stalno službo. — Slovenska gradbena družba z o. z., LJUBLJANA. Tovarna KERŠIČ.

Dvosedežne sanke (Rodell) poramezne po kron 560.—, na veliko primeren popust.
Tovarna vozov KERŠIČ d. d.,
Ljubljana — Spodnja Šiška.

Naš preljubi, dobri soprog, oče in stari oče, gospod
Oskar Szillich
višji revident južne železnice v pokoju
je dne 11. t. m. ob pol 3. popoldne, po kratki mučni bolezni, boguvdano preminul.
Pogreb blagega rajnega bo v torek dne 13. decembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Škofja ul. št. 17, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 11. decembra 1921.
ZALUJOČI OSTALI.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da je naš srčnoljubljeni, dobri soprog, oče, sin, brat in svak, gospod
Franc Anžič
posestnik, gostilničar in mesar
v nedeljo, dne 11. decembra 1921, po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 13. decembra 1921 ob pol 3. pop. iz hiše žalosti Karlovska cesta št. 19 na pokopališče k sv. Križu. — Bodi mu blag spomin!
V Ljubljani dne 12. decembra 1921.
Franc Anžič, sin.
Ana Anžič, mati.
Ivanka Schrey, Fani Bezljaj — Češnovar, Anica dr. Smoletova, Mici Anžič, sestre. in vsi ostali sorodniki.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA Kapital: K 20,000.000. Rezerve okrog K 6,000.000.
Podružnice: NOVO MESTO in RAKEK LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1 IZVRŠUJE VSE BANONE TRANSAKCIJE NAJ-KULANTNEJE
DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA
Izdajala konzorcij »Slovenec«, Odgovorni urednik Mihael Moškero v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.